

РЕЦЕНЗИЯ

от проф. д-р Даниела Илиева, ВУЗФ

на материалите, представени за участие в конкурс
за заемане на академичната длъжност „доцент“

във Висшето училище по застраховане и финанси

по област на висше образование 3. Социални, стопански и правни науки, професионално направление „3.7. Администрация и управление (Организационно лидерство и психологически аспекти на управлението)“

Със заповед № 370 от 10.11.2022г. на Ректора на Висшето училище по застраховане и финанси съм определена за член на научното жури на конкурс за заемане на академичната длъжност доцент във ВУЗФ по област на висше образование 3. Социални, стопански и правни науки, професионално направление, професионално направление „3.7. Администрация и управление (Организационно лидерство и психологически аспекти на управлението)“.

В конкурса за доцент, обявен в Държавен вестник, бр.52 от 05.07.2022г. и в интернет-страница на Висшето училище по застраховане и финанси, като единствен кандидат участва д-р Виктория Гацова от ВУЗФ София.

1. Общо представяне на получените материали

Представеният от д-р Виктория Гацова комплект материали на електронен носител е в съответствие с Правилника за развитие на академичния състав на ВУЗФ и включва следните документи:

- ❖ Молба;
- ❖ Автобиография;
- ❖ Копие от дипломата за притежаваната образователна и научна степен „доктор“;
- ❖ Хабилюационен труд с резюме;
- ❖ Списък на публикациите след защитата на докторската дисертация;
- ❖ Екземпляри от всички публикации – монографии, книга на базата на дисертационния труд, студия и статии;

- ❖ Резюмета на български и английски език на публикациите след защитата на докторската дисертация;
- ❖ Удостоверение за изисквания се академичен стаж по чл. 20, ал.1, т. 2 от Правилника за условията и реда за заемане на академични длъжности във ВУЗФ;
- ❖ Доказателство за участие в изследователска задача;
- ❖ Справка за изпълнението на минималните национални изисквания за заемане на академичната длъжност „доцент“;
- ❖ Справка за научните приноси в трудовете на кандидата;
- ❖ Справка за цитиранията ;
- ❖ Медицинско свидетелство;
- ❖ Свидетелство за съдимост;
- ❖ Формуляр за съгласие за обработка на личните данни във връзка с участието в конкурса.

Кандидатът д-р Виктория Гацова е приложила общо 7 (седем) научни труда, от които 1 (един) основен монографичен труд с рецензии, 1 (една) допълнителна монография с рецензии, 1 (една) книга на базата на дисертационен труд, 1 (една) студия с рецензии и 3 (три) научноизследователски разработки, публикувани в нереферирани научни издания. Всички представени трудове се приемат за рецензиране и са в съответствие със заглавието на конкурса.

Представени са и документи (във вид на служебни бележки) за учебна натовареност и за участие в проект, като същите подкрепят тематично участието в конкурса и цялостната експертиза и академична насоченост на кандидата.

2. Кратки биографични данни (на кандидата/-ите)

Д-р Виктория Гацова има впечатляваща академична биография - бакалавърска степен по психология, магистърска степен по трудова и организационна психология и докторска степен по организационна психология от СУ „Св. Климент Охридски“. Образованието на д-р Гацова се отразява и в преподавателската ѝ кариера, започнала през 2014г. Сред дисциплините, които води са „Икономическа психология“, „Потребителско поведение“, „Социална психология“, „Организационно консултиране“, „Организационна култура“, „Лидерство и мениджмънт“, „Бизнес лидерство и изграждане на екипи“, „Работа в група и групова ефективност“, „Основи на бизнес психологията“ и др. Същите са част от научните разработки на д-р Гацова и отразяват участието ѝ в настоящия конкурс.

От 2020г. д-р Виктория Гацова работи като научен секретар във ВУЗФ, а от началото на 2022г. до момента е декан на академичната програма на ВУЗФ.

На база представените биографични данни може да се твърди, че професионалната, научната и академичната квалификация на кандидата изцяло съответстват на обявения конкурс за заемане на академичната длъжност „доцент“ във ВУЗФ.

3. Обща характеристика на дейността на кандидата

Кандидатът е представила справка за учебно-педагогическа дейност, която отговаря на изискванията на закона и на правилника на ВУЗФ.

Приемам справката за научните приноси в двете монографии и в другите представени разработки. Изследователският интерес се откроява в няколко области:

- ❖ Теоретично изследване нивото на стрес на работното място и контрапродуктивните трудови поведения;
- ❖ Доразвиване и надграждане на проблемите за професионалния стрес и контрапродуктивните трудови поведения с емпирични данни, получени в резултат от проведено изследване;
- ❖ Изследване взаимовръзката между стреса на работното място и контрапродуктивните трудови поведения;
- ❖ Задълбочено изследване на проблема и теорията за токсичността на ръководителите;
- ❖ Разработване на авторов модел за справяне с токсичното лидерство в организацията, като се предлагат различни стратегии за преодоляване на проблема както на индивидуално, така и на организационно равнище;
- ❖ Установяване на връзката между времевите ориентации и измеренията на лидерските стилове.

Представените от кандидата научни трудове напълно отговарят на тематиката в обявения конкурс. Основната изследователска насоченост е посветена на изследване на психологическите аспекти на управлението, организационното лидерство, управлението на хора и управлението на професионалния стрес.

Представената като **основен труд монография** „Професионален стрес и контрапродуктивно поведение в организацията“ е с общ обем от 160 страници. Монографията задълбочено изследва актуален проблем, а именно стреса в професионалната сфера и връзката му с контрапродуктивните трудови поведения. Трудът е оформен стандартно с увод, четири глави, заклю-

чение и библиографска справка. В първа глава д-р Гацова разглежда същността на професионалния стрес и поставя акцент върху източниците му. Във втора глава на труда са представени рисковете от стреса на работното място и се изследват възможностите за неговото управление, поставяйки стрес мениджмънтът сред основните психологически аспекти на управлението. Трета глава насочва читателите към контрапродуктивните трудови поведения. Четвъртата, последна глава, представя проведеното авторско емпирично изследване. Всяка глава завършва с ясно формулирани изводи от съответната част на изследването. Авторският принос е видим в анализа и интерпретацията на получените резултати, както и при формулираните препоръки. Използваните източници са 204 от специализирана литература на български и английски език.

Вторият монографичен труд, представен от д-р Гацова е **„Токсичното лидерство в организацията“**. Разработката е с обем от 118 страници и изследва деструктивните поведенчески модели на ръководителите, които водят до неефективни управленски практики с опасни за служителите и организацията последствия.

Монографията е оформена в увод, две глави, заключение и библиографична справка. В този труд авторът разглежда проблема за тъмната страна на лидерството като представя и анализира основни теоретични постановки и емпирични данни, свързани с токсичното лидерство в организацията. Сред основните приноси на автора е създаденият модел за справяне с токсичното лидерство в организациите.

Студията и статиите, представени за участието в конкурса, продължават изследванията на д-р Гацова по проблеми, свързани с лидерството, предизвикателствата пред управлението на хора в съвременните организации, факторите за изграждане на ефективни екипи, управлението на стреса и др.

Книгата на база на дисертационен труд със заглавие: **„Съвременният лидер. Времева перспектива и управленски стил“** е с обем от 222 страници и е изградена от увод, пет глави, заключение и използвана литература. Авторът впечатлява с разкриването на значимостта на времевата ориентация на ръководителя за ефективното управление.

4. Оценка на личния принос на кандидата/-ите

Всички представени за конкурса научни трудове и публикации, потвърждават личния принос на кандидата в съответните публикации, както и доказват, че стойността на формулираните приноси и получени резултати, са нейна лична заслуга.

5. Критични забележки и препоръки

Бих препоръчала публикации в чуждоезикови научни списания и такива, индексирани в Scopus, Web of Science и други престижни бази данни. Препоръката не променя цялостното положително впечатление от кандидатурата на д-р Виктория Гацова.

6. Лични впечатления

Познавам д-р Виктория Гацова като целеустремен колега със силно любопитство към изследователските теми, отразени в нейните проучвания, както и като педантичен администратор и амбициозна млада дама. Като рецензент на някои от нейните публикации и трудове, имах възможността да проследя академичното и творческото ѝ развитие, както и задълбочеността, с която подхожда към разработките си.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Документите и материалите, представени от д-р Виктория Гацова **отговарят на всички** изисквания на Закона за развитие на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ), Правилника за прилагане на ЗРАСРБ и съответния Правилник на ВУЗФ.

Кандидатът в конкурса е представила достатъчен брой научни трудове, публикувани след материалите, използвани при защитата на ОНС 'доктор'. В работите на кандидата има оригинални научни и приложни приноси, които са получили национално академично признание, като представителна част от тях са публикувани в списания и научни сборници, издадени от престижни академични издателства. Теоретичните разработки имат практическа приложимост, като част от тях са пряко ориентирани към учебната работа. Научната и преподавателската квалификация на д-р Гацова е несъмнена.

Постигнатите от *кандидата* резултати в учебната и научно-изследователската дейност, напълно съответстват на Правилника на ВУЗФ за приложение на ЗРАСРБ.

След запознаване с представените в конкурса материали и научни трудове, анализ на тяхната значимост и съдържащи се в тях научни, научно-приложни и приложни приноси, намирам за основателно да дам своята положителна оценка и да препоръчам на Научното жури да изготви доклад-предложение до Академичния съвет за избор на д-р Виктория Гацова на академичната длъжност „доцент“ във ВУЗФ по професионално направление „3.7. Администрация и управление (Организационно лидерство и психологически аспекти на управлението)“

29.11.2022г.

Рецензент: проф. д-р Даниела Илиева

ВУЗФ